

Sygn. akt V U 3264/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku P. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania P. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 30 października 2014 r.

znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 3264/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 października 2014 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w L. odmówił wnioskodawcy P. H. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że wnioskodawca nie spełnia warunków do przyznania przedmiotowego świadczenia. Wprawdzie osiągnął stosowny wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzn 60 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, to jednak zdaniem organu emerytalnego na dzień 01 stycznia 1999 r. wykazał jedynie 9 lat, 9 miesięcy i 14 dni okresu pracy w szczególnych warunkach – wobec wymaganych 15 lat. Zakład Ubezpieczeń wskazał, że wnioskodawca legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym 30 lat i 24 dni, w tym posiada 29 lat, 10 miesięcy i 5 dni okresów składkowych oraz 2 miesiące i 19 dni okresów nieskładkowych. Oprócz kryterium wiekowego, przepis § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. wymaga spełnienia kryterium okresu zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uznał jako pracy w szczególnych warunkach okresu od dnia 02 października 1967 r. do dnia 30 listopada 1969 r. w przedsiębiorstwie (...), ponieważ w przedłożonej dokumentacji brak jest świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a w dołączonym świadectwie pracy z dnia 22 lipca 1989 r. pracodawca nie potwierdził zatrudnienia w szczególnych warunkach. Ponadto organ rentowy wskazał, że ww. dokument został wystawiony na podstawie zeznań świadków, nie zaś na podstawie dokumentacji osobowej pracownika. Zgodnie z przepisem § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza

zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji. Zakład Ubezpieczeń nie uznał również okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) we W. od dnia 24 marca 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r., powołując się na fakt, że w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30 marca 1985 r. charakter pracy nie został określony zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. Wskazane stanowisko pracy – „motorowy – maszynista i mechanik silników spalinowych” jest rozbieżne ze stanowiskami pracy podanymi w świadectwie pracy z dnia 30 marca 1985 r. – „III pomocnik wiertacza” i „motorowy”.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca P. H., domagając się jej zmiany w całości poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu podał, że decyzja organu rentowego jest nieprawidłowa, albowiem charakter pracy wnioskodawcy w spornych okresach pozwala na przypisanie jej przymiotu pracy w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wskazał nadto, że za prace szczególną został uznany okres zatrudnienia od dnia 01 stycznia 1989 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., z wyłączeniem okresów niezdolności do pracy spowodowanych chorobą. Z przyczyn opisanych w uzasadnieniu decyzji, organ rentowy nie uznał spornych okresów jako pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. H. urodził się w dniu (...) W dniu (...) osiągnął wiek emerytalny wynoszący dla mężczyzn 60 lat.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Na dzień 01 stycznia 1999 r. wnioskodawca wykazał 30 lat i 24 dni ogólnego stażu pracy, w tym 29 lat, 10 miesięcy i 5 dni okresów składkowych oraz 2 miesiące i 19 dni okresów nieskładkowych.

(bezsporne)

W okresie od dnia 02 października 1967 r. do dnia 30 listopada 1969 r. P. H. był zatrudniony na stanowisku murarza w Przedsiębiorstwie (...) w K. – Zakładzie (...) w W..

Świadectwo pracy w ww. przedsiębiorstwie z dnia 29 października 1990 r. wystawiono na podstawie zeznań świadków.

W okresie zatrudnienia wnioskodawca wykonywał prace ogólnobudowlane. Do jego zadań należała niwelacja terenu przy użyciu łopaty, wykonywanie wykopów pod fundamenty budynku garażowego, wylewanie betonu, przygotowywanie betonu do wylania, przewożenie betonu taczkami i przy użyciu pojemników, murowanie ścian, wykonywanie masy tynkarskiej w betoniarce, donoszenie cegieł do murowania ścian, wykonywanie stropów (w tym wykonanie i podparcie szalunku), wykonywanie obróbki blacharskiej i rynien, zakładanie rur spustowych, wykonywanie płytszych wykopów pod fundamenty, osadzanie słupów betonowych, przygotowywanie ternu pod wykładkę betonową, układanie kostki brukowej, wykonywanie wykopów dla zbiorników ściekowych, wywożenie humusu samochodami ciężarowymi, załadowywanie i rozładowywanie humusu, wykonywanie prac ciesielskich oraz załadunek cegieł, desek, papy i blachy.

W okresie zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) w K. – Zakładzie (...) w W. P. H. nie uczęszczał do szkoły.

Dowód:

- zeznania świadka J. H. (k. 36 verte – 37, 00:05:19 – 00:27:36 – protokół elektroniczny),
- wyjaśnienia wnioskodawcy P. H. (k. 37, protokół elektroniczny 00:41:36 – 00:46:54),
- świadectwo pracy z dnia 29 października 1990 r. P. H. (k. 6 – 7),

- świadectwo pracy z dnia 13 stycznia 1969 r. J. H. (k. 36-37).

W okresie od dnia 24 marca 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r. P. H. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) we W. jako pomocnik wiertacza i motorowy.

Praca wnioskodawcy związana była z poszukiwaniem surowców naturalnych – miedzi. Wykonywane przez P. H. czynności jako pomocnika wiertacza polegały na przygotowywaniu placu pod wiercenie, czyszczeniu elementów pod wiercenie oraz podawaniu przewodów wiertniczych – stalowych rur. Powierzone mu zadania P. H. wykonywał ręcznie przy użyciu kołowrotów i wciągarek. Początkowo wnioskodawca wykonywał czynności II pomocnika wiertacza, a potem I pomocnika wiertacza.

W późniejszym okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) we W. P. H. był zatrudniony jako motorowy. Wykonywał wówczas czynności związane z obsługiwaniem prądnic. Służyły one do wytwarzania prądu napędzającego wiertnice i pompy przy wykonywaniu odwiertów w celu poszukiwania złóż miedzi.

Dowód:

- wyjaśnienia wnioskodawcy P. H. (k. 37, protokół elektroniczny 00:46:54 – 00:51:54),
- zeznania świadka L. R. (k. 37, 00:30:44 – 00:41:36 – protokół elektroniczny),
- świadectwo pracy z dnia 30 marca 1985 r. (k. 8 – 9),
- świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach (k. 10),
- zaświadczenie z dnia 11 kwietnia 2011 r. (k. 11),
- zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 14 kwietnia 2011 r. (k. 12).

W dniu 23 października 2014 r. P. H. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie P. H. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Zgodnie zaś z dyspozycją art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Z dyspozycji § 4 ust. 1 tego rozporządzenia wynika, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, ma okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Niezbędną przesłanką uznania danego zatrudnienia za zatrudnienie w warunkach szczególnych jest wykonywanie pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym nie tyle na danym stanowisku wymienionym w akcie resortowym, co przyporządkowanie jej do rodzaju wyodrębnionego w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. Tym samym nazwa zajmowanego stanowiska nie ma znaczenia decydującego znaczenia w świetle przepisów cytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., gdzie jest mowa o wykonywaniu „prac” w szczególnych warunkach, a nie o zatrudnieniu na stanowiskach zaliczanych do szczególnych.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zakład pracy winien wydać pracownikowi zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach, opierając się wyłącznie na posiadanej dokumentacji. Dokument taki jest podstawowym dowodem wykonywania tego rodzaju pracy dla organu rentowego rozpoznającego wniosek o emeryturę. W postępowaniu sądowym rzeczywisty charakter pracy w spornym okresie ubezpieczony może wykazywać wszelkimi środkami dowodowymi, dopuszczalnymi w świetle uregulowań Kodeksu Postępowania Cywilnego (por.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984r., III UZP 48/84, niepubl.).

W przedmiotowej sprawie bezspornym pozostawało, że odwołujący się spełnił kryterium wiekowe dla mężczyzn, tj. ukończył 60 lat, jak również w dniu składania wniosku o emeryturę nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Zakład Ubezpieczeń nie kwestionował również ogólnego stażu pracy wnioskodawcy wynoszącego według wskazań organu rentowego 30 lat i 24 dni.

Sporną kwestią wymagającą ustalenia Sądu było natomiast to, czy ubezpieczony wykazał staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat. W ocenie Zakładu Ubezpieczeń wnioskodawca nie udowodnił okres pracy w szczególnych warunkach wynoszący 9 lat, 9 miesięcy i 14 dni.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca nie wykazał co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Zdaniem Sądu brak było przesłanek do zakwalifikowania spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w K. – Zakładzie (...) w W. jako stażu pracy w warunkach szczególnych. Niewątpliwym pozostawało w sprawie, że w tym okresie, tj. od 02 października 1967 r. do dnia 30 listopada 1969 r. zajmował stanowisko pracownika fizycznego – murarza. Rzeczywisty obraz charakteru jego pracy w tym czasie wyraźnie rysuje się z zeznań świadka J. H., jak i z przesłuchania wnioskodawcy. Treść tych zeznań i wyjaśnień są ze sobą niesprzeczne i wzajemnie się uzupełniają. Wynika z nich, że w ramach swoich obowiązków pracowniczych, określony z uwzględnieniem potrzeby przyuczenia wnioskodawcy do zawodu, wykonywał on różnorodne prace ogólnobudowlane, zależnie od potrzeb pracodawcy i stanu budowy. Część z nich, jak prace zbrojarskie i betoniarskie, czy dekarские odpowiadały pracom uznanym za prace w warunkach szczególnych wskazanych w w.w. rozporządzeniu (Dział V, poz. 4 i 9 Wykazu A). Pozostałe prace takiego charakteru nie miały. Rozporządzenie nie zalicza bowiem do prac w warunkach szczególnych prac związanych z niwelacją terenu, prac typowo murarskich, ani prac związanych z rozładowywaniem materiałów budowlanych. Z kolei pracę w głębokich wykopach kwalifikuje jako uprawniającą do emerytury w obniżonym wieku, jedynie jeśli związana była ona z robotami wodnokanalizacyjnymi lub budową rurociągów rozporządzeniu (Dział V, poz. 1 Wykazu A), a takich wnioskodawca nie wykonywał. Taki zakres obowiązków wnioskodawcy i przebieg jego zatrudnienia nie pozwala uznać, że któreś z prac w budownictwie w zakresie dekarstwa lub zbrojeniowo-betoniarskie wykonywał stale i w pełnym wymiarze obowiązującego go czasu pracy w spornym okresie.

Sąd uznał nadto, że do niekwestionowanego przez organ rentowy szczególnego stażu pracy w wymiarze 9 lat, 9 miesięcy i 14 dni, należało zaliczyć okres zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 24 marca 1980 r. do dnia 31 marca 1985 r. w Przedsiębiorstwie (...) we W. na stanowisku pomocnika wiertacza i motorowego. Materiał dowodowy zebrany wskazywał na to, że rzeczywisty charakter pracy wnioskodawcy w tamtym okresie odpowiadał pracy wskazanej w Wykazie A w Dziale I pod pozycją 4 w.w. rozporządzenia, tj. pracom wiertniczym przy poszukiwaniu surowców.

Jak wynika z zeznań świadka L. R. i odwołującego, Przedsiębiorstwo zajmowało się poszukiwaniem złóż miedzi. W tym celu dokonywało odwiertów w terenie. Odwierty realizowali m.in. pomocnicy wiertaczy i motorowi. Pomocnik wiertacza dokonywał prac związanych bezpośrednio z wierceniem, tj. przygotowywał teren do wiercenia, czyścił i podawał elementy i przewody wiertnicze. Jako motorowy zajmował się obsługą silników wiertła, pomp i prądnic obsługujących te urządzenia, które to czynności wykonywał w trakcie wiercenia. Jako pomocnik wiertacza i motorowy wykonywali swoje czynności stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Prace związane z pomocą w załadunku i wyładunku przewodów wiertniczych (rur stalowych), były czynnościami sporadycznymi i bezpośrednio związanymi z pracami wiertniczymi, przez co nie dyskwalifikują pracy wnioskodawcy jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Zaliczenie powyższego okresu zatrudnienia w wymiarze 5 lat i 8 dni jako pracy w warunkach szczególnych do niekwestionowanego przez ZUS okresu takiej pracy w wymiarze 9 lat, 9 miesięcy i 14 dni jest jednak niewystarczające do spełnienia przez ubezpieczonego przesłanki ustawowej legitymowania się co najmniej 15-letnim okresem takiej pracy. Po zsumowaniu szczególnego stażu pracy uznanego przez Sąd oraz organ rentowy, wnioskodawca legitymuje się jedynie 14 latami, 10 miesiącami i 2 dniami tego stażu.

W konsekwencji Sąd uznał, że wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków do przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 w zw. z art. 32 ust.1 ustawy emerytalnej.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.